

NU

En grön budget för Malmö 2020

miljöpartiet de gröna

Innehåll

Ett helt och hållbart Malmö	3
En framtidssäkrad stad	4
Organisation och ekonomi	7
Ren luft och glada fiskar	9
Ett grönare Malmö	11
Sol, vind och vatten	13
Rörelsefrihet för de många, inte för de få	14
En barnvänlig stad	16
Samma chanser för alla barn	19
Mat som är snäll mot människor och miljö	22
God livskvalitet för Malmös äldre	24
Fler vägar till en egen bostad	25
Frihet att välja sin framtid	28
Ett tryggt Malmö	30
Makt över sitt liv	32
Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter	34
Budget 2020 med plan för 2021 och 2022	36

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

Malmö stad har gjort FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling till ledstjärna för sitt lokala utvecklingsarbete. Under 2020 blir de globala målen i Agenda 2030 en del av kommunfullmäktiges mål och budgetprocessen.

Vi i Miljöpartiet i Malmö använder sedan 2018 de globala målen i vår budget, för att göra det tydligt hur våra förslag bidrar till att göra verklighet av Agenda 2030 i vår stad och i världen.

Under varje avsnitt ser du vilka av målen som våra förslag främjar.

Ett helt och hållbart Malmö

Miljöpartiet har en vision om ett helt och hållbart Malmö. Vi har tio år på oss att sänka våra klimatutsläpp radikalt för att bromsa den globala uppvärmningen och ge framtida generationer en chans till ett bra liv på jorden. Vi behöver sluta leva på våra barns bekostnad. Här och nu.

För att vi ska kunna fortsätta att bygga ett rättvist välfärdssamhälle behöver vi säkra de mest grundläggande förutsättningarna. Vi vill se ett Malmö med rent vatten och ren luft, där barn är viktigare än bilar och förskolor viktigare än parkeringsplatser. Vi vill se en grön, klimatsäkrad stad som skapar goda livsförutsättningar för alla Malmöbor, inte bara för dem som har råd att bosätta sig i vissa delar av staden.

Malmö ska vara en stad där alla har samma chanser att delta och utvecklas, där alla har ett jobb att gå till och en bostad att komma hem till. Sverige är ett av de länder där de ekonomiska klyftorna växer snabbast. I vår stad är konsekvenserna brutalt tydliga. Här kan medellivslängden skilja upp till sju år mellan olika bostadsområden. Att skapa likvärdiga förutsättningar och jämna ut skillnaderna är en av stadens viktigaste uppgifter.

Vi vill bygga ett helt och hållbart Malmö, både när det gäller livsvillkoren för Malmöborna och hur vi bygger staden. Malmö ska vara en stad där inget barn lever i fattigdom och där alla barn har rätt till en trygg uppväxt med samma möjligheter att förverkliga sina drömmar. En stad där kvinnor och barn inte behöver vara rädda för att utsättas för våld av sina närmaste och där unga pojkar och män har ljusare framtidsutsikter än kriminalitet och våld. Vi vill bygga en stad där varken sexism, rasism, homofobi eller någon annan form av diskriminering är accepterad.

Malmö har stora utmaningar. Klimatkrisen och de sociala klyftorna är sammankopplade och behöver lösas hand i hand. Men det finns hopp. För vi vet vad som måste göras. Nu behövs politiker som vågar lyfta blicken och fattar modiga beslut. Det behövs en politik som minskar överkonsumtionen av prylar och plast, och som utjämnar skillnaderna i uppväxtvillkor. Som satsar på cykel och kollektivtrafik. En politik som erbjuder utsatta människor en hjälpande hand. Som vägrar acceptera luft som gör barnen sjuka och hav där inga fiskar kan leva. Som ser att arbetslöshet och hemlöshet inte är karaktärsdrag, utan tillfälliga situationer som vi ska lösa tillsammans.

Vi är den första generationen som fullt ut förstår klimathotet och vi är den sista som kan stoppa det. För vår egen och alla kommande generationers skull så måste vi våga agera nu.

Stefana Hoti, politisk företrädare Miljöpartiet i Malmö

En framtidssäkrad stad

Klimatkrisen behöver lösas här och nu. För att Malmö ska lyckas med klimatarbetet behöver staden, politikerna, näringslivet och Malmöborna arbeta tillsammans och göra radikala förändringar. Allt annat är att svika de barn som växer upp nu och med all rätt är rädda för framtiden.

Klimatkrisen är vår tids ödesfråga. Inga andra utmaningar får så förödande konsekvenser för vår värld, och det är bråttom. Enligt FN:s forskningspanel IPCC behöver vi minska våra globala utsläpp av växthusgaser med 10 procent varje år för att klara 1,5-gradersmålet. I Sverige måste vi sänka våra utsläpp från 10 till 2 ton i genomsnitt per person och år. Det kräver både att individer och företag engagerar sig och förändrar sitt beteende, och att det offentliga gör omfattande reformer för att gynna hållbara val och styra bort från klimatskadliga val.

I dag kommer mer än en tredjedel av Sveriges klimatutsläpp från offentlig sektor. Det är utsläpp som individen inte direkt kan påverka. I praktiken behöver all offentlig verksamhet sträva efter noll klimatutsläpp för att individen ska ha något utrymme för egna utsläpp.

För att Malmö ska lyckas med klimatarbetet behövs åtgärder på flera fronter och som involverar staden, politiken, näringslivet och Malmöborna. Ett första steg är att ta fram en koldioxidbudget som räknar ut hur stora utsläpp kommunen, företagen och invånarna kan göra. En koldioxidbudget gör det tydligt hur mycket olika delar av samhället kan släppa ut. Därmed fördelas ansvaret för vem som behöver sätta in åtgärder för att dra ner utsläppen. Malmö stad behöver för egen del införa styrande klimatmål som utgår från koldioxidbudgeten. Ett klimatråd behöver bildas, där politiker tillsammans med näringsliv, universitet, idéburen sektor och Malmöbor tar fram konkreta åtgärder för att stadens utsläpp ska hållas inom koldioxidbudgeten. Vi ser också att Malmö stad behöver ta fram verktyg och informationsmaterial för att stötta Malmöborna och företag att göra klimatsmarta val.

Malmö behöver också nya miljömål, eftersom det nuvarande miljöprogrammet löper ut 2020. Det är viktigt att staden antar mål som både är bindande för staden och kan förverkligas tillsammans med Malmöborna, företagen och andra som verkar i staden. Vi måste samarbeta för att rädda vår planet. Bara då klarar vi av att göra de radikala förändringar som är nödvändiga för att stoppa klimatkrisen och miljöförstöringen.

Klimatutsläppen som är kopplade till mat har sjunkit drastiskt de senaste åren, men de behöver sänkas ännu mer. Malmös förskolor och skolor arbetar aktivt för att minska utsläppen. Däremot ser vi att omsorgsnämnderna behöver arbeta betydligt mer med frågan. Genom att fortsätta öka andelen vegetabiliskt protein och planera menyerna efter säsongens råvaror från närområdet, kan både klimatpåverkan och kostnaderna sänkas dramatiskt.

Agenda 2030

Alla som växer upp, bor eller arbetar i Malmö ska kunna andas ren luft. Genom att minska biltrafiken och ge mer plats åt kollektivtrafik har vi minskat utsläppen på de mest utsatta gatorna. Trots det kommer staden bara att nå ett av de 14 nationella miljömålen innan 2020. Bilar är den största källan till utsläpp av farliga kväveoxider. Sju gånger fler människor dör i förtid varje år till följd av trafikutsläpp som i trafikolyckor. Och barnen drabbas värst. Den frihet som många upplever med bilen går direkt ut över andras liv och hälsa.

Biltrafiken i Malmö ska släppa ut så lite som möjligt, men omställningen av fordonsflottan i Sverige går långsamt. För att få ner utsläppen från transporter behövs tydliga begränsningar av klimatskadliga och hälsofarliga utsläpp. Därför vill vi införa miljözoner i Malmö på två olika nivåer. Vi vill ställa krav på utsläppsnivåerna för bensin- och dieselfordon i innerstaden, och bara tillåta de bilar som släpper ut allra minst i nybyggnadsområdena, där det redan från början är möjligt att planera bort bilberoendet för de boende.

Staden behöver också byggas så att det är lätt att leva hållbart. För att så många Malmöbor som möjligt ska kunna göra hållbara val måste våra gemensamma medel prioritera hållbara transportslag. Därför vill Miljöpartiet att staden under 2020 börjar bygga tio supercykelstråk, så att det blir enkelt och går snabbt att cykelpendla. Vi vill också snarast bygga spårväg i tre linjer och fortsätta med satsningarna på prioriterad busstrafik.

Alldeles för många av kommunens tjänsteresor görs med flyg, även på korta sträckor. Vi vill införa en resepolicy som sätter stopp för alla flygresor till Stockholm, Göteborg och jämförbara distanser. Vi vill också ha en klimatväxlingsmodell där förvaltningarna klimatkompenserar alla resor med fossila transportmedel med 100 procent. Det betyder att en förvaltning som väljer att skicka en medarbetare på tjänsteresa med flyg får betala motsvarande summa till en central klimatpott.

Byggsektorn är en av de största källorna till klimatutsläpp och står för cirka 20 procent av Sveriges totala utsläpp. Utsläppen måste minska drastiskt om vi ska klara klimatmålen. Vi vill styra mot ett klimatneutralt byggande genom kommunens markpolitik och genom en nära dialog med byggbranschen. Byggbranschen har visat på en tydlig ambition i sin färdplan för fossilfritt byggande, men där pekar branschen också på att politiken måste sätta upp tydliga spelregler och krav för att klimatneutralt byggande ska bli konkurrenskraftigt. Vi vill att Malmö stad ansluter sig näringslivets lokala färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor 2030 (LFM30). Dessutom vill vi att det varje år ska byggas minst två spjutspetsprojekt på kommunens mark, för att driva på utvecklingen av klimatsmart byggande.

Miljöpartiet vill att Malmö stad arbetar med markanvisningstävlingar för klimatneutralt byggande, anger tydliga krav i tomträttsavtal, och anger en klimatbudget för alla kommunala byggprojekt som utgår från byggnadernas livscykel. Allt byggande i kommunens regi ska ha netto noll klimatutsläpp på 50 års sikt. För att underlätta detta behövs en strategi för klimatneutralt byggande. Arbetet med detaljplaner måste också anpassas för att främja träbyggande och nollenergihus.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att i samverkan med **miljönämnden** ta fram en koldioxidbudget som innefattar både stadens egna verksamheter och stadens utsläpp i stort, och som räknar ut hur stora utsläpp kommunen, företagen och invånare kan göra för att vi ska klara 1,5-gradersmålet.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att ta fram förslag på styrande klimat- och miljömål som utgår från ramarna i koldioxidbudgeten.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att ta initiativ till att inrätta ett klimatråd, där politiker tillsammans med nyckelaktörer i näringsliv, akademi och idéburen sektor, såväl som med invånarna, driver ett offensivt och strategiskt klimatarbete med syfte att minska klimatutsläppen tillräckligt för att Malmös utsläpp ska hållas inom koldioxidbudgeten.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att i samverkan med **miljönämnden** ta fram verktyg och informationsmaterial kring klimatfrågan riktat mot Malmöbor och företag baserade i Malmö, med syfte att ge stöd i de val som behöver göras för att sänka utsläppen.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda lämplig gränsdragning för miljözon 2 i innerstaden under 2019 för införande under 2020.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda förutsättningarna för miljözon 3 i nybyggnadsområden som Nyhamnen.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att ta fram en livscykelanalys för alla kommunens egna byggnationer och att målet för samtliga ska vara netto noll växthusgasutsläpp.
- att uppdra åt **kommunstyrelsen** att ansluta sig näringslivets lokala färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor 2030.
- att uppdra åt **servicenämnden** och **tekniska nämnden** att planera ett klimatneutralt större byggprojekt vardera med byggstart senast 2021.

Organisation och ekonomi

Malmö behöver minska klyftorna och sänka klimatutsläppen. Samtidigt har Malmö stad ett antal år med tuff ekonomi framför sig. För att klara av välfärden och investera i framtiden vill vi att staden hanterar resurserna varsamt och att skatten höjs med 20 öre.

Samhället har förändrats på flera grundläggande sätt de senaste decennierna och det påverkar förutsättningarna för offentlig verksamhet. Vi lever allt längre, samtidigt som det föds många barn. Det betyder bland annat att färre behöver försörja fler. På samma gång ökar förväntningarna på välfärden. Ny teknik ger nya möjligheter, men ibland till stora kostnader. Dessutom gör den nya nationella fördelningen av generella statsbidrag att Malmö får mindre pengar än tidigare. Detta betyder att Malmö stad har ett antal år med en stram ekonomi framför sig. Samtidigt har staden haft stora överskott flera år i rad och Malmö investerar bara ungefär 70 procent av det som är planerat. Miljöpartiet tycker därför att det är motiverat att Malmö stad under de kommande åren sänker överskottsmålet till 0,5 procent.

När färre ska försörja fler blir det ännu viktigare att kommunen hanterat alla resurser varsamt. Om staden använder sina resurser mer effektivt så blir utrymmet större för att tillgodose nya behov. Vi vill därför ge samtliga nämnder i uppdrag att effektivisera sin verksamhet. Alla lokalkontrakt som går ut i närtid behöver ses över. Taxor och avgifter behöver räknas upp så att de anpassas till den ekonomiska utvecklingen i samhället. Miljöavgifterna ska höjas. Nämnderna måste samverka bättre för att i större utsträckning samlokalisera olika mötesplatser, och staden behöver fortsätta arbetet med att utveckla ny teknik som kan hjälpa verksamheterna att sänka kostnaderna.

Välfungerande upphandling är ett viktigt verktyg som både kan öka effektiviteten i stadens verksamheter och skapa stor nytta i klimatarbetet. Vi vill bilda ett upphandlingsutskott så att stadens upphandlingar får en tydligare politisk styrning.

Vi ser samtidigt ett behov av att göra satsningar för att minska klyftorna och utsläppen i vår stad. Därför föreslår vi en skattehöjning på 20 öre.

För att hushålla med Malmös resurser bör delningsekonomin utvecklas. Malmö stad måste kunna planera för vilka krav som delningsekonomin ställer på detaljplanering, varudistribution och infrastruktur. Delningsekonomin medför också stora möjligheter för arbetsintensiva tjänster som reparationer och service. För att detta ska bli verklighet behöver staden en strategi som främjar framväxten av delningsekonomi.

Malmö behöver investera för att förhindra klimatförändringarna och samtidigt anpassa staden till de klimatförändringar som kommer att ske. Vi vill därför att alla exploateringsintäkter, utöver de som är budgeterade, ska placeras i en klimafond. Klimatfonden ska

Agenda 2030

finansiera utsläppsminskningar, samt förebygga och minimera skador orsakade av klimatförändringarna, till exempel genom kustskydd. På sikt vill vi att samtliga exploateringsintäkter ska placeras i klimatfonden.

Det är också viktigt att staden hanterar sin mark på ett ansvarsfullt sätt. Mark är en ändlig resurs, och det pris som staden säljer marken för i dag motsvarar inte alltid det potentiella värdet i framtiden. Mark som har sålts tidigare är i dag värd mer, ofta på grund av kommunens investeringar, men det är en värdeökning som Malmöborna inte får ta del av.

Vi tycker att tomträttsavtal ska vara normen. För att det ska vara aktuellt med markförsäljning ska köparen uppfylla klimat- och miljökrav, samt sociala krav som utgår från stadens behov. Intäkterna från försäljningen ska placeras i klimatfonden och användas till gröna investeringar.

Malmö stad som arbetsgivare behöver se till att medarbetare och medborgare inte drabbas av diskriminering i stadens verksamheter. Som ett led i detta har Miljöpartiet drivit på för att alla chefer i stadens egna verksamheter utbildas i diskrimineringslagen. Den egna verksamheten ska vara fri från sexism och staden ska alltid ge lika lön för lika arbete. Staden ska underlätta för föräldrar så att de oavsett kön kan spendera tid med sina barn. Både genom att uppmuntra till ett lika föräldraledighetsuttag och ge medarbetarna stor möjlighet att påverka sin arbetstid. Dock ska utgångspunkten vara trygga anställningar. Målsättningen är att alla ska erbjudas heltid och tillsvidareanställningar. Malmö stad behöver också aktivt verka för att även chefs- och beslutsfattarleden speglar stadens demografi och mångfald.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att **kommunfullmäktige** fastställer överskottsmålet till 0,5 procent för 2020.
- att **samtliga nämnder** får i uppdrag att effektivisera sin verksamhet.
- att **kommunfullmäktige** fastställer den kommunala skattesatsen till 21,44 procent.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att tillsätta ett upphandlingsutskott med syfte att genomföra hållbara upphandlingar.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utarbeta en strategi för hur kommunen kan gynna framväxten av delningsekonomi i staden.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att konkretisera och genomföra aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen.
- att samtliga intäkter från exploateringar utöver de som är budgeterade ska avsättas till en klimatfond.
- ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram klimat- och miljökrav som ska uppfyllas vid markförsäljning.

Ren luft och glada fiskar

Malmö ska vara en stad med ren luft, där barnen slipper bli sjuka av kemikalier och där ekosystemen blomstrar. Miljöpartiet vill rädda, vårda och återställa stadens natur, både på land och i vattnet.

Barn och unga utsätts varje dag för en stor mängd kemikalier, där vissa av dem är hormonstörande. Trots att det finns tydliga gränsvärden för kemikalieexponering så finns det lite forskning om hur kombinationen av många olika kemikalier påverkar barnens känsliga utveckling. Därför vill vi fasa ut farliga kemikalier från barns och ungas närmiljöer. Förskolor ska byggas och renoveras med giffria material. Möbler och leksaker ska inte innehålla farliga ämnen. I stadens nuvarande strategi för att hantera kemikalier finns det tydliga ambitioner att begränsa spridningen så att Malmöborna inte drabbas, men vi tycker att arbetet går för långsamt. En tydligare prioritering behövs för att skydda barn och ungdomar mot exponering av potentiellt farliga kemikalier.

En stor mängd plastskräp hamnar varje år i Öresund och nöts ner till mikroplaster. Plaster och kemikalier som sprids i våra hav och vattendrag påverkar djur- och växtlivet under ytan och hotar våra ekosystem. Det är mycket viktigt att Malmö minskar mängden plast och läkemedelsrester som hamnar i vattnet från vår stad. Det största läckaget av mikroplaster kommer från trafiken. Därför är det även ur detta perspektiv väsentligt att vi minskar bil- och lastbilstrafiken i staden. Den näst största källan till läckage av mikroplaster i Sverige är konstgräsplaner. Vi vill därför fortsätta arbetet med att ta fram alternativ för slittåliga planer. Malmö har börjat ta tag i problemen med konstgräsplaner, men tempot behöver öka. Till exempel planerar staden att ha skyddsanordningar på plats år 2025. Det borde gå att lösa snabbare. Samtidigt vill vi se ett tydligare ställningstagande mot att anlägga nya ytor med konstgräs. Vi tycker också att stadens förvaltningar bara ska få använda engångsartiklar som är fossilfria och nedbrytbara.

Vi vill att Malmö stad tar ett nytt grepp kring vatten som dryck. Vi vill både att staden ser till att det finns kranar att fylla på vatten från, och att staden arbetar med att få ner mängden förpackat vatten, samt kranmärker verksamheten.

Öresund är Malmöbornas största vatten i närområdet. Samtidigt gränsar Öresund i förlängningen till många andra länder. Därför är samarbete och internationellt skydd avgörande för att skydda Öresund effektivt. Vi vill att Malmö stad startar de förhandlingar och det påverkansarbete som krävs för att göra Öresund till ett av Unescos biosfärområden, för att uppmärksamma de värden som finns där. Vi vill att staden ser över möjligheten att göra delar av Öresund till ett naturreservat för att öka kunskapen och förståelsen för Öresunds flora och fauna.

Frågan om biologisk mångfald är avgörande för våra vatten. Vi ser därför med stort intresse på tankarna om att höja bassängbotten i Nyhamnen i samband med

Agenda 2030

utvecklingen av den nya stadsdelen. En höjning av den tidigare utschaktade bassängen skulle göra det möjligt att återföra ålgräsängar och stärka den biologiska mångfalden. Rätt planerad kan Nyhamnen gå från att vara en död asfaltsöken vid en förorenad hamnbassäng, till en grön och levande stadsdel kring en frisk vik med ett rikt djurliv.

Malmö har även andra blåa tillgångar. Stadens kanaler har länge dragits med nedskräpning, dålig vattenkvalitet och avlopp som bräddas. Det är hög tid att se Malmös kanaler som tillgångar. Vi vill se kanaler som är rena nog att bada i, med ett rikt djur- och växtliv, och som är tillgängliga för Malmöbor och besökare att strosa kring, paddla i eller sola längs med. Vi tror att det finns potential för fler verksamheter som kaféer och restauranger att etablera sig längs kanalerna, om de görs tillgängliga för fler. Därför vill vi ta fram en handlingsplan för att utveckla Malmös kanaler, med avstamp i planen för gröna och blåa miljöer.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att **miljönämnden** får i uppdrag att se över utfasningen av kemikalier och prioritera insatser för att för att skydda barn och ungdomar mot exponering av potentiellt farliga kemikalier.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att öka takten i anläggandet av skyddsåtgärder för att förhindra att mikroplaster för trafik och konstgräs når våra hav och vattendrag.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att under 2020 upphandla ramavtal för fossilfria och nedbrytbara engångsartiklar.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att påbörja en plan för hur Öresund kan bli ett av Unescos biosfärområden och med stöd av **miljönämnden** leda arbetet med en hållbar utveckling av Öresund.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att titta vidare på hur delar av Öresund kan skyddas som naturreservat.
- att ge **tekniska nämnden** och **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur Malmös kanaler kan renas och göras tillgängliga för Malmöborna.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att inrätta fler biotopsskyddsområden för ålgräsängar.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att installera dricksfontäner och kranar på offentliga platser.

Ett grönare Malmö

En grön stad med träd och växtlighet är det bästa skyddet mot skyfall, översvämningar och värmeböljor på grund av klimatförändringarna. Vi vill minska andelen betong och asfalt och skapa gröna stråk genom staden för att öka den biologiska mångfalden.

Klimatförändringarna är ett faktum och de närmaste decennierna kommer vi att behöva rusta staden mot framför allt skyfall, översvämningar och värmeböljor. Träd binder vatten och ger skugga, sänker temperaturen i staden och är hem för de fåglar, djur och insekter som våra ekosystem behöver. Malmös trädbestånd har varit illa av sjukdomar under många år. Därför vill vi sätta ny fart på återplanteringen av en bred variation av arter. Målet är 10 000 nya träd under mandatperioden. Träd behövs både i våra parkmiljöer och längs med våra gator, i mikroparker där det tidigare varit parkeringsplatser, och på kvartersmark. Vi vill därför att förslaget till trädplan färdigställs.

Våra parker och grönytor behöver en större biologisk mångfald än de stora monokulturer som gräsmattor utgör. Vi vill se mer vildväxande och ängslik natur, med blommor och örter som lockar humlor, bin och andra insekter. Parkerna behöver också bilda sammanhängande stråk för att djur och insekter ska kunna ta sig från ett ställe till ett annat. Det är viktigt för att vi ska ha kvar en stark stam av pollinerare i staden.

Arbetet med att se över och uppdatera Malmös naturvårdsplan har påbörjats. Utvärderingen av planen från 2012 visar att 20 procent av de utpekade områdena har fått försämrade naturvärden under perioden. Det är nödvändigt att Malmö växer inåt och förtätas för att staden ska klara klimatmålen, men det innebär samtidigt ett stort ansvar för att säkerställa att vild natur fortsatt får plats i staden. Bara då garanteras att den biologiska mångfalden utvecklas, inte utarmas. Vi vill se ett starkare skydd av särskilt viktiga områden utifrån den nya inventeringen och det förslag på områden som arbetas fram. Ett sätt att skydda områden är att bilda fler lokala naturreservat. Vi ser gärna att till exempel Husie mosse, Lernacken och delar av Norra Hamnen får detta skydd.

För att fördröja vattnet och klara översvämningensrisken vid skyfall krävs större öppna ytor. För att undvika bräddning i avloppssystemen krävs öppen dagvattenhantering. Vi vill att diken och regnbäddar byggs för att ta hand om dagvatten och tillföra grönska i gatumiljön. Vi vill också se över stadens stora torg och ta fram en handlingsplan för hur dessa kan gestaltas för mer grönska och fler ekosystemtjänster.

För att öka grönskan är det avgörande att staden samarbetar med privata fastighetsägare. Vi kan inte satsa stora pengar på grönska i den offentliga miljön om de privata fastighetsägarna samtidigt täcker allt mer av stadens yta med asfalt och betong. Vi vill därför ta fram en modell som ger starkare incitament att omvandla hårdgjorda ytor på kvartersmark till gröna ytor. Vi vill också öka andelen grönyta vid nybyggnation.

Agenda 2030

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att genomföra en omfattande åter- och nyplantering av träd med syfte att nå 10 000 nya träd netto under mandatperioden.
- uppdra åt **tekniska nämnden** att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter för att öka naturvärdena i Malmös parker genom att omvandla en större andel av gräsytor till vild och ängslik natur.
- uppdra åt **tekniska nämnden** att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter för att öka naturvärdena på bullerzoner och vägrenar i Malmö genom att omvandla en större andel av gräsytor till vild och ängslik natur.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda och föreslå fler naturreservat.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att vid varje åtgärd i det befintliga vägnätet samt vid nyanläggning av gator utforma vägen med öppen dagvattenhantering för en ökad grönska och bättre beredskap för skyfall i staden.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en strategi för hur stadens torg kan ges mer mjuka ytor och mer grönska.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** och **tekniska nämnden** i uppdrag att föreslå en starkare incitamentsmodell för mjuka ytor och mer grönska hos privata fastighetsägare, samt att revidera och vidareutveckla riktlinjerna för grönytefaktor i detaljplaneringen av nybyggnation.

Sol, vind och vatten

Malmös energi ska vara 100 procent förnybar år 2030. Vi vill bygga ut den lokala produktionen av energi från sol och vind, och göra det enklare för privatpersoner och företag att vara med i klimatomställningen.

Malmö har under delar av året brist i eltillförseln på grund av förseningar i utbyggnaden av elnätet. Det riskerar bland annat att försvåra en nödvändig omställning av fordonsflottan från fossila bränslen till elfordon. För att lösa bristerna i överföringskapacitet behöver elnätet byggas ut snabbare, men framförallt behöver vi öka den lokala produktionen av förnybar energi. Att öka andelen lokalt producerad förnybar energi är en av de viktigaste faktorerna för att minska klimatbelastningen från vår stad.

Malmö stad har som mål att hela staden ska förses med 100 procent förnybar energi 2030. Redan i dag använder Malmö stads egna verksamheter enbart förnybar energi, och från 2020 kommer även all fjärrvärme att vara förnybar. Men för att målet ska uppnås för Malmö som helhet krävs en kraftfull utbyggnad av lokal produktion av solel, vindkraft och biogas. Solenergi ger möjlighet till både små- och storskalig produktion. Miljöpartiet vill att Malmö stad försörjs till 15 procent av solel 2030. För att klara detta måste staden gå före och säkerställa att 15 procent av verksamheternas energibehov försörjs av solenergi-anläggningar på stadens egna fastigheter. Vi vill starta utbyggnaden omedelbart. Privata hushåll och fastighetsägare är nödvändiga aktörer i energiomställningen. Därför är det viktigt att staden fortsätter att förbättra och förenkla processerna kring installation av solelsanläggningar.

Även om det är just solenergi som diskuteras mest i dag har vindkraften utvecklats snabbt de senaste åren, både i kostnadseffektivitet och energieffektivitet. Vi vill därför att Malmö stad åter börjar investera i egna vindkraftverk. Egenproducerad vindkraft sparar pengar för kommunens verksamheter, samtidigt som den tillför förnybar energi i elsystemet. Vi vill också att staden inleder en dialog med Länsstyrelsen om att göra det möjligt för fler vindkraftverk inom Malmös geografi, särskilt på ytor längs med Yttre Ringvägen som är både vindutsatta och bullerutsatta, och därför lämpliga för vindkraftproduktion.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **servicenämnden** i uppdrag att återuppta projekteringen av egenproducerad vindkraft.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att fortsätta installationen av solenergianläggningar på Malmös stads fastigheter med syfte att 15 procent av energibehovet försörjs av solel 2030.
- att uppdraga åt **servicenämnden** att utreda en målnivå för att Malmö ska bli den ledande svenska kommunen inom energieffektivisering.

Agenda 2030

Rörelsefrihet för de många, inte för de få

Fossilbilarna behöver lämna plats till alla de Malmöbor som vill ta sig fram till fots, med cykel eller kollektivt. Det ska vara säkert och enkelt att resa hållbart i Malmö och regionen. Vi vill ha fler supercykelvägar, spårvägar och p-hus för cyklar och elbilar.

Att göra Malmö till en stad som prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafikanter gynnar jämställdheten och jämlikheten. Förflyttning som inte kräver bil gör att fler kan ta sig fram oavsett ålder, ekonomi eller fysiska förutsättningar. För att trafiken i Malmö ska bli jämställd och jämlik måste vi bygga ut cykelinfrastrukturen, göra stadsrummet gångvänligt och göra kollektivtrafiken pålitlig. Miljöpartiet vill se ett helhetsgrepp för trafiksystemet i staden, där kollektivtrafik, gångtrafikanter och cykel ges företräde.

Satsningar på cykling är positiva både för folkhälsan och samhällsekonomin. För att underlätta cykelpendling vill vi bygga tio nya supercykelstråk. Stråken är raka, breda, enkelriktade och nivåskilda från gångbanorna. Där kan olika grupper cykla säkert och bekvämt genom Malmö – snabba cykelpendlare, små barn som precis har lärt sig cykla, och de som är på väg hem från affären med lådcykel.

Cykelöverfarter ger cyklister företräde framför bilister i trafiken och underlättar för dem som väljer ett hållbart resande. Miljöpartiet tycker att cyklar borde vara prioriterade i alla korsningar, och vi vill att 100 nya cykelöverfarter byggs i Malmö under mandatperioden. Även det befintliga cykelnätet behöver en kraftig satsning för att byggas ihop. Vi vill prioritera att det cykelprogram som redan har beslutats av kommunfullmäktige faktiskt genomförs. Vi vill också att staden tar fram ett nytt cykelprogram när det tidigare löper ut, med ett helhetsgrepp kring stadens cykelnätverk.

I dag finns det allt för få stödsäkra cykelparkeringar. Vi vill därför ta fram en handlingsplan för hur behovet av cykelparkeringar kan tillgodoses. Inte minst genom att använda de parkeringshus som redan finns för bilar, men som sällan ger utrymme för cykelparkering.

Det är nödvändigt att bygga ut kollektivtrafiksystemet i den växande staden. Biltrafik är skrymmande och tvingar staden att bre ut sig på åkrarna, vilket i sin tur driver fram ännu mer biltrafik. Istället behöver kollektivtrafiken bli så punktlig, pålitlig och turtät att den blir ett attraktivt alternativ för fler. Vi vill se spårväg i Malmö, med tre linjer till att börja med. De utgör ryggraden i det trafiksystem vi vill se. Spårvägen vill vi komplettera med ett större nät av stora elbussar i egna körfält och ett finmaskigt nät av vanliga biogasbussar.

En stor del av trafiken i Malmö består av pendling in och ut ur staden. I dag har Malmö inpendling med tåg från två håll – stambanan från Lund och Trelleborgsbanan. Inom kort öppnar även Lommabanan norrifrån. För att minska biltrafiken österifrån vill vi driva på för att staten och regionen ska återuppbygga Simrishamnsbanan. Vi vill även se

Agenda 2030

en spårutbyggnad söderifrån, som förbinder Malmö med Vellinge. Med spårförbindelser i fem riktningar ökar valfriheten för inpendlare.

Det finns en politisk diskussion om tunnelbana i Malmö, ofta kopplad till utbyggnaden av Köpenhamns Metro. Vi har inget emot idén i sig, men känner en stor oro för att en framtida tunnelbana tränger ut satsningar på kollektivtrafiken i dag. Malmö håller på att växa ur sin kapacitet för hållbart resande, och det måste lösas nu. Annars riskerar vi att bygga in ett bilberoende resande som får förödande konsekvenser för klimatet. Vi ser inte heller att det handlar om bygga antingen tunnelbana eller spårväg. Framtidens trafik i Malmö behöver erbjuda infrastruktur för gång, cykel, små bussar, stora bussar, spårväg – och på sikt eventuellt en tunnelbana.

Investeringar i infrastruktur är dyra, och det är inte rimligt att Malmöborna ensamma ska fortsätta att betala för den infrastruktur som krävs för att möta den ökande inpendlingen. Därför vill vi införa trängselavgifter för bilar in i Malmö. Enligt en tidigare beräkning skulle trängselavgifter ge uppemot 500 miljoner kronor i intäkter om året. Vi vill att Malmö driver frågan om trängselavgift i Malmö gentemot regeringen.

Elbilar tar lika stor plats som andra bilar, men orsakar mycket mindre utsläpp. Det är därför angeläget att stimulera utvecklingen för en större andel elfordon i staden. För att underlätta möjligheten att ladda sin bil vill vi se en större andel parkeringsplatser med laddmöjlighet i parkeringshus och garage. Vi vill att det år 2030 ska gå att ladda bilen på 50 procent av alla parkeringsplatser i p-hus, samt motsvarande andel i garage i MKB:s hus. Överhuvudtaget vill vi att parkering i första hand sker i parkeringshus, och att den som parkerar själv får bära sina kostnader. Vi anser också att markvärdesökningen i Malmö motiverar en höjning av parkeringsavgifterna och vill därför höja avgifterna under 2020.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att **tekniska nämnden** ges i uppdrag att färdigställa tio nya supercykelstråk i Malmö under mandatperioden.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att påbörja arbetet med att bygga 100 nya cykelöverfarter i Malmö under mandatperioden.
- att **tekniska nämnden** tillsammans med **Parkering Malmö AB** ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att tillgodose behovet av cykelparkeringar fram till 2030.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram ett nytt cykelprogram som tar ett helhetsgrepp över stadens cykelnätverk.
- att **kommunstyrelsen** ges i uppdrag att verka för ett skyndsamt införande av trängselavgifter i Malmö.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att höja parkeringsavgifterna under 2019.
- att genom ägardirektiven uppdra åt **Parkering Malmö AB** och **MKB AB** att säkerställa att 50 procent av parkeringsplatserna i parkeringshus och garage i respektive bolags ägo möjliggör för laddning av eldrivna fordon senast 2030.

En barnvänlig stad

Malmö ska vara en stad som uppmuntrar till lek och rörelse, där barn kan gå, cykla och springa utan att hotas av framrusande bilar. Vi vill att det ska finnas gröna skolgårdar med gott om plats i hela staden.

Vi lever i en tid där stillasittandet ökar. Barn och unga rör sig allt mindre och det ger allvarliga negativa effekter på deras hälsa och välbefinnande. Vid en mätning av hur mycket 4-åringar rör sig visade det sig att bara 30 procent av barnen rör på sig i 60 minuter på vardagarna, vilket är den nivå som WHO rekommenderar. På helgerna är det ännu värre. När vårdnadshavare har ansvar för hela den vakna tiden rör sig bara 20 procent av 4-åringarna i 60 minuter.

Forskning visar att 46 procent av 18-74-åringarna har så dålig kondition att de inte klarar att promenera tio minuter i rask takt. Om den här utvecklingen fortsätter så ökar både det mänskliga lidandet och kostnaderna för samhället.

För att främja mer fysisk aktivitet behöver stadsrummet utformas så att barn uppmuntras att röra sig. Det kan vara genom trygga gatumiljöer där barn kan gå, cykla och springa, utan att riskera trafikskador från framrusande bilar. Det kan också vara genom utforma offentliga miljöer så att de tillåter och lockar till lek och stöj. Barn som rör sig naturligt i vardagen har lättare att ta till sig undervisningen. Tyvärr har vi under lång tid istället sett att allt fler barn skjutsas allt kortare sträckor till skolan. Det uppstår en ond cirkel när den otrygga trafiksituation kring skolorna gör att fler föräldrar väljer att köra sina barn, vilket i sin tur gör trafiksituationen ännu mer osäker. Det är en trend som måste brytas.

Barn och unga ska kunna gå och cykla till skolan utan att utsättas för hetsig biltrafik. Därför vill vi att bilfria zoner ska vara regel närmast skolor. Den som behöver lämna barn med bil ska parkera en bit bort och gå med barnet de sista metrerna. Vi vill utöka området med hastighetsbegränsningen 30 km/h kring skolorna, för att göra barnens väg till skolan säkrare. Vi vill även placera ut fler farthinder där det behövs för att hålla nere hastigheterna och öka trafiksäkerheten.

Skolgården är en av få platser i staden som är reserverad för barns lek och rörelse. En rymlig och varierad skolgård gör det möjligt för barnen att prova och utveckla sina förmågor och vara fysiskt aktiva. Den gör att barnen rör sig mer, rörelse som inte kan kompenseras av varken lärarledd rörelse eller att skolpersonal följer med barnen till en närliggande park. Barnens spontana och lustfyllda lek ger bäst fysisk aktivitet. Vi vill att staden fortsätter att arbeta med Gröna skolgårdar 2.0, som innebär satsningar på skolgårdar som är i behov av hållbar grönska, mindre asfalt och ny lekutrustning.

Malmö stads riktlinjer för friytor är redan i minsta laget, skapade för att fungera i en

Agenda 2030

växande stad. Barns yta för lek på förskole- och skolgårdar har under lång tid minskat i hela Sverige, och mest i storstäderna. De riktlinjer för friyta som togs fram på vårt initiativ sätter en tydlig lägsta gräns för friyta på 30 kvadratmeter per förskolebarn. Vi kan tyvärr konstatera att möjligheten till undantag ner till 25 kvadratmeter har använts alltför lättvindigt. Vi vill se en åtstramning av riktlinjerna så att alla skolor och förskolor får tillräcklig yta.

Malmö kan stoltsera med många roliga och genomtänkta temalekplatser, som lockar barn och vuxna över hela staden. Lekplatser har fördelen att de inte kräver utrustning eller medlemskap, vilket innebär ökad social jämlikhet. Men Malmös lekplatser kan inspireras ännu mer av kunskapen kring hur barn rör sig i naturmiljöer. Forskning visar att utemiljöns utformning kan stimulera barnen till mer rörelse. Träd kan bli naturliga klätterställningar, buskage kan bli kojor, och kullar och backar kan uppmuntra till vilda lekar. En miljö med tåliga växter, intressanta insekter och mycket naturligt material väcker barnens nyfikenhet och kreativitet. Den sporrar barnen att utforska och hitta på nya lekar. Vi vill se en fortsatt utveckling av lekplatserna med starkare anknytning till natur och miljö. Vi vill också se över möjligheten att etablera lekplatser som är roliga även vid regn och rusk.

Biltrafiken skapar en allt otryggare gatumiljö. I Västra hamnen och på Möllevången pågas boende av buller från höga hastigheter, buskörningar och kriminella som använder bilar och parkeringsplatser för drogförsäljning och interna uppgörelser. Vi vill därför pröva möjligheten att stänga av hela bostadsområden för trafik som inte har ärende till området, och skapa så kallade superkvarter enligt modell från Barcelona. Dessa superkvarter är öppna för alla besökare så länge de kommer till fots, med cykel eller kollektivtrafik. För att hålla nere både trafikrytmen och motverka vansinneskörningar vill vi också sätta upp kommunala fartkameror för att kunna bötfälla den som kör för fort inne i staden.

När Malmö växer behövs fler bostäder, utan att vi bygger på Sveriges bästa åkermark och utan att biltrafiken tillåts svälla. När klimatförändringarna gör det svårare att odla i södra Europa blir det än viktigare att värna den bördiga marken som omger vår stad. Staden kan växa inåt i många decennier. I hela Malmö finns döda ytor som går att omvandla till grönska, bostäder, samvaro och företagande.

Vi vill att omvandla de breda infartslederna till lummiga stadsgator med sänkt hastighet, cykelbanor, kollektivtrafikkörfält, planteringar och nya stadskvarter. Vi vill använda de tomma ytorna intill Lorensborgsgatan, Amiralsgatan och Pildammsvägen till arbetsplatser, supercykelstråk och tusentals nya bostäder. När vi omvandlar Kirseberg och Östervärn, och när Nyhamnens stora asfaltsöken förvandlas till skolor, förskolor och parker i en myllrande stadsdel, ger vi plats till både människor, växter och djur att leva i staden.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en rapport om hur barns aktivitet i stadsrummet kan öka.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att som regel införa bilfria zoner i området närmast Malmös skolor och att utanför den bilfria zonen införa en utökad 30-zon kring skolan så att skolvägen blir säkrare för barn som tar sig till skolan för egen maskin.
- att uppdra åt **servicenämnden** att kartlägga lekvärdesfaktorn på samtliga förskole- och skolgårdar och påbörja prioriterade åtgärder att utöka tålig och lekvänlig växtlighet inom ramen för arbetet med Gröna skolgårdar 2.0.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att se över och skärpa riktlinjerna för friyta vid förskolor och skolor med syfte att 30 respektive 15 kvadratmeter friyta för barnen följs.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram förslag på nya temalekplatser i staden.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utöka tålig och lekvänlig växtlighet i befintliga lekplatsers närområde och att se över att alla lekplatser har ett fullgott solskydd.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att pröva möjligheten att stänga av bostadsområden helt för obehörig biltrafik, med start i Västra hamnen och på Möllevången.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att verka för att det sätts upp fartkameror i staden för att förebygga vansinneskörningar och för höga hastigheter i stadsmiljön.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att i den kommande aktualiseringen av Översiktsplan för Malmö stad säkerställa att ingen ny åkermark tas i anspråk för andra ändamål.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att fortsätta arbetet med planprogrammen för Lorensborgsgatan och Amiralstaden med syfte att omvandla dessa infartsleder till stadsgator med höga stadskvaliteter och hög andel grönska.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att påbörja arbetet med planprogram för Pildammsvägen och Lundavägen med syfte att omvandla infartslederna till stadsgata med höga stadskvaliteter och hög andel grönska.

Samma chanser för alla barn

I Malmö ska alla barn ha samma möjligheter att forma sin framtid. Vi vill ha en jämlik skola som ger alla elever samma chans att lära, utvecklas och må bra. Det ska inte spela någon roll vilken stadsdel du bor i eller vilken utbildning dina föräldrar har.

Alla barn har rätt till en god utbildning som utgår från individens förutsättningar och behov. Förskolan och skolan ska rusta barnen för att delta i samhället och demokratin, och lägga grunden för ett livslångt lärande. Den svenska skolans största utmaning är ojämlikheten. I vissa skolor går framförallt barn med högutbildade föräldrar och i andra skolor går barn som bara har varit en kort tid i Sverige. Det är viktigt att både kommunen och staten fördelar sina resurser på ett sådant sätt att det motverkar skillnaderna i elevernas förutsättningar. Många elever i Malmös skolor kommer från studieovana hem och barnfattigdomen är utbredd. Behovet av stöd är stort och skolan behöver mer resurser. Därför vill vi ge skolan mer pengar för att kunna anställa fler lärare och andra vuxna i skolan, ge tidiga stödinsatser, erbjuda mer modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet, samt anställa fler kuratorer, sjuksköterskor och specialpedagoger.

Skolsegregationen är ett hinder för skolans kompensatoriska uppdrag. Den gör att elever från studieovana hem begränsas i sina möjligheter att lära och utvecklas. Vi vill se en utveckling där fler elever kan välja skola utifrån sina individuella önskemål och behov. Staden har sett till att elever kan få busskort så att även fattiga barn har möjlighet att ta sig till en skola längre bort. Staden har också en ambition om centralt placerade högstadieskolor. Vi vill att de satsningarna fortsätter. Utöver det vill vi att Malmö ska ansöka om att bli testkommun för att reservera 10 procent av platserna på varje skola för nyanlända elever.

Förskolan spelar en viktig roll för jämlikhet mellan barn. Inte minst är det viktigt för nyanlända barn att snabbt börja förskola för att få struktur och öva svenska. Vi vill därför satsa på att fler barn ska gå i förskolan, genom att öka den uppsökande verksamheten, öka antalet familjecentraler och erbjuda svenskundervisning för föräldralediga på öppna förskolor. Miljöpartiet vill också på sikt minska barngrupperna, med start i de lägre åldrarna. Färre barn i barngruppen innebär att förskolans personal har mer tid att möta varje barn.

Föräldrarnas aktiva intresse för barnens skolgång har stor betydelse för skolresultatet. För många föräldrar i Malmö är detta en självklarhet, men för den som själv inte har så lång utbildning kan skolan uppfattas som svårtillgänglig. Vi ser ett stort behov av att skolan ser och möter föräldrars tvekan inför skolorganisationen och arbetar aktivt med att sprida kunskap om skolan och engagera föräldrarna i barnets utbildning.

Skolarbetet behöver rymmas inom ramen för skoltiden för att skapa balans mellan

Agenda 2030

barnens uppstyrda tid och fritid, och för att säkerställa att barns utveckling i skolan inte är beroende av föräldrarnas utbildningsnivå. Vissa hemuppgifter som är av mer självgående karaktär kan självklart göras hemifrån, till exempel läsning eller repetition. Utöver det vill vi att skolan planerar utbildningen så att barnens arbetsdag är slut när skolan är slut. På så sätt får barn tid för fritidsaktiviteter och återhämtning, samtidigt som stressen minskar och effektiviteten under skoltimmarna ökar.

Den psykiska ohälsan ökar bland Malmös barn och unga. Trenden syns både hos flickor och pojkar, men det är betydligt fler flickor som säger att de har fysiska eller psykiska symtom. Skolans personal och elevhälsovården möter dessa barn och kan sätta in tidiga insatser för att öka deras välbefinnande, genom att förebygga stress och stödja dem att klara utbildningens mål. Därför vill vi satsa på arbetet mot psykisk ohälsa hos eleverna. Detta kan framgångsrikt kombineras med en utvecklad sex- och samlevnadsundervisning och ett större fokus på att se och upptäcka hederstrukturer. Vi ser också att både förskolan och skolan behöver fortsätta arbeta med att stärka barnens medvetenhet och kunskap kring genus, kroppslig integritet, HBTQ-frågor och förhindrandet av kränkningar.

Det är viktigt med tidiga insatser för att fånga upp barn som befinner sig i riskzonen, för att undvika både mänskligt lidande och stora samhällskostnader på sikt. Därför behövs en stärkt samverkan mellan förskola, socialtjänst och barnavårdscentraler, med gemensamma satsningar och prioriteringar för de minsta barnen. Familjecentralerna är ett viktigt verktyg för att uppnå en sådan samverkan och vi vill se en fortsatt utbyggnad av verksamheterna i fler områden i Malmö. Vi vill också att familjecentralerna erbjuder föräldrastödsinsatser som fokuserar på att inkludera nyanlända föräldrar.

En fungerande skolgång är en av de största skyddsfaktorerna för alla barn, men är särskilt viktig för barn som är i samhällets vård då de är utsatta för fler riskfaktorer i sin uppväxt. Skolfam är en välfungerande skolsatsning i familjehemsvården för att stärka familjehemsplicerade barns skolresultat. Tyvärr är det många barn som står i kö för att få en plats. Miljöpartiet vill att samtliga barn som har behov av Skolfam ska få tillgång till insatsen.

Utöver en lyckad skolgång är meningsfull fritid och kulturliv viktiga skyddsfaktorer, som ger barn möjlighet att vidga sina perspektiv och berika sina inre och sociala liv. De främjar både fysisk rörelse och rörelse utanför den egna socioekonomiska situationen. Ett sätt att öka mötet mellan elever är att förlägga delar av kulturskolans verksamhet till allaktivitetshus och fritidsgårdar. Miljöpartiet vill satsa på att utöka kulturskolans verksamhet till fler platser i staden. Vi vill att fler attraktiva kurser hålls på fritidsgårdar där en liten andel elever söker sig till kulturskolan, så att utbudet kommer närmare deras bostad. Det innebär också att elever från andra delar av staden får möjlighet att söka populära kurser och möta nya vänner.

För en del av Malmös barn är förskole- och skolgården den främsta tillgången till natur. Därför är det viktigt att skolgårdar byggs för att ge plats för stöj och lek i grönskande miljöer. För att ytterligare öka möjligheten för barn att komma ut vill vi att Malmö stad satsar på mer utepedagogik. Vi ser gärna att fler renodlade uteförskolor bildas.

Flickor och pojkar ska kunna ta del av öppen fritidsverksamhet på lika villkor. Därför vill vi att arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter och att verksamheterna anpassas så att de även blir tillgängliga och attraktiva för flickor. Vi vill också se ett aktivt arbete med att motverka patriarkala och könsstereotypa föreställningar som riskerar att hindra flickor och pojkar från utveckling och en meningsfull fritid. Många barn och unga slutar med sitt idrottande när de blir tonåringar. Detta problem är mer omfattande för flick- och tjejlag. Vi vill därför titta vidare på att skapa en pott där föreningar kan söka medel till sitt arbete med att behålla även flickor som aktiva medlemmar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag att stärka likvärdigheten i skolan genom att anställa fler lärare och andra professioner, ge tidiga stödinsatser samt erbjuda mer modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.
- att **grundskolenämnden** får i uppdrag ansöka om att bli testkommun för att reservera 10 procent av skolplatserna på varje skola för nyanlända elever.
- att ge **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att utöka satsningen på svenska för föräldralediga.
- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag att stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa, utveckla sex- och samlevnadsundervisningen samt stärka arbetet mot hedersnormer och hedersförtryck.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden, kulturnämnden och fritidsnämnden** ett utökat samverkansansvar.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att säkerställa familjehemsplacerade barns skolgång genom att tillhandahålla fler platser till Skolfam.
- att ge **kulturnämnden** i uppdrag att sprida kulturskolans verksamhet till allaktivitetshus och fritidsgårdar i olika delar av staden.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att undersöka möjligheten att starta fler uteförskolor.
- att ge **fritidsnämnden** i uppdrag att anpassa verksamheterna så att de även blir attraktiva och tillgängliga för flickor.

Mat som är snäll mot människor och miljö

All mat som serveras på kommunens förskolor, skolor och äldreboenden ska vara ekologisk, klimatsmart och lagas av utbildad personal. Miljöpartiet vill att menyerna planeras med råvaror som är i säsong i närområdet, för att främja den biologiska mångfalden.

Mat är en av de största källorna till utsläpp av växthusgaser. Jordbruket har stor påverkan på kulturlandskap, ekosystem och vattendrag. Enligt FN:s klimatpanel IPCC måste andelen vegetarisk och vegansk mat öka i den globala produktionen. Därför vill vi att all mat som serveras ska vara ekologisk och klimatsmart. Kommunerna är stora konsumenter av livsmedel och påverkar därför även utbudet för privata konsumenter. Vi vill att kommunens upphandlingar ställer höga krav på transporter, ekologisk produktion och djurskydd. Vi vill också att kommunen planerar menyerna utifrån vad som är i säsong i närområdet, eftersom lokal ekologisk odling gynnar den biologiska mångfalden runt Malmö.

För att detta ska vara möjligt att genomföra inom budget krävs att all mat som serveras i kommunens regi lagas av utbildad personal – på förskolor, skolor, äldreboenden, omsorgsboenden och så vidare. Kostnaderna hålls nere när menyerna planeras utifrån att maten ska vara god, näringsrik och bra för miljön. Köttkonsumtionen i Sverige har ökat dramatiskt de senaste 20 åren. Pojkar och unga män äter i dag drygt tre gånger så mycket rött kött som den rekommenderade mängden för att undvika ökad risk för cancer. Därför är det viktigt att förskolan och skolan serverar god och vällagad vegetarisk mat, så att det blir naturligt för barnen att välja vegetariska alternativ oftare. Redan i dag är fem av de tio mest populära rätterna i skolan helvegetariska. Arbetet kring vegetarisk mat behöver fortsätta och utvecklas i samråd med eleverna. Vi vill att skolmaten knyts till läroplanen så att eleverna på ett naturligt sätt lär sig om ekologi, hållbarhet, hälsa, konsumtion och ekonomi kopplat till den mat de äter.

Det går att göra mycket för att minska matsvinnet i stadens verksamheter, inte minst i skolan. Vi vill se fler insatser, som att införa smakskeidar, följa upp matsvinnets vikt tillsammans med eleverna, och utbilda skolmåltidspersonalen att använda gårdagens rester. Vid upphandling vill vi ställa krav på att leverantörerna ska minska matsvinnet i produktionsledet.

Agenda 2030

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **servicenämnden** i uppdrag att skapa ekonomiskt utrymme för 100 procent ekologiska livsmedel genom att planera menyer med högre andel vegetabiliskt protein och råvaror som är i säsong i närområdet.
- att ge **servicenämnden** och **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att tillse att all personal som tillagar mat i stadens verksamheter har rätt utbildning för att tillaga och planera mat som är god, näringsrik och miljövänlig.
- att ge **skolnämnderna** och **servicenämnden** i uppdrag att fortsätta utveckla former för att inkludera eleverna och skolpersonal i arbetet med hållbar mat.
- att ge **servicenämnden**, **skolnämnderna** och **omsorgsnämnderna** i uppdrag att arbeta med att minska matsvinnet i verksamheten och i upphandlingarna.

God livskvalitet för Malmös äldre

Malmö ska vara en stad där äldre tryggt kan bo kvar i sina hem så länge som det är möjligt. Vi vill göra det lättare för alla äldre Malmöbor att leva ett självständigt, gott och socialt liv.

Ett gott åldrande bygger på att bevara det friska och främja ett självständigt liv. De flesta vill bo kvar hemma så länge det är möjligt, men kunna flytta till ett anpassat boende när hemmet inte längre känns tryggt. För att öka tryggheten och möta önskan att bo kvar hemma vill vi att alla äldre erbjuds besök av hemsjukvården när de fyllt 75 år, för en hälsoundersökning och för att utreda om förebyggande insatser som fallprevention bör sättas in. Vi vill också se att fler av medarbetarna inom hälsa, vård och omsorg är utbildade inom rehabilitering och arbetsterapi så att fler äldre får möjlighet att delta aktivt i samhället.

I dag bor många äldre onödigt stort och lider av ensamhet. Vi vill att det byggs attraktiva bostäder för äldre i alla delar av staden, med goda möjligheter till socialt umgänge. Målet är att alla delar av staden ska gå att bo i genom livets olika skeden. Det ökar livskvaliteten samtidigt som bostäder frigörs för andra grupper.

Alla äldre förtjänar glädjen av ett gott mål mat. Vi vill därför att all mat inom äldreomsorgen ska lagas av utbildad personal och att andelen vegetariskt och ekologiskt ska öka.

Ökad utomhusvistelse förebygger skador, stimulerar till ökat socialt liv och minskar risken för depression och ångest. Därför vill vi införa krav på bättre och grönare utemiljöer på stadens särskilda boenden.

2018 års värmebölja innebar en stor påfrestning för många av landets äldre och kan ha orsakat 600 dödsfall. Stadens äldreboenden måste klimatanpassas så att de äldre har en god och trygg miljö, även när extrema värmeböljor blir vanligare. Staden behöver göra solstudier, skapa skugga genom mer grönska och se till att det finns tillräckliga kylanläggningar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att i samverkan med Region Skåne utreda hur hembesök till alla över 75 år kan genomföras.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att öka andelen ekologisk och vegetarisk mat på stadens särskilda boenden.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att i samverkan med **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** ta fram riktlinjer för gröna utemiljöer på stadens särskilda boenden.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** i uppdrag att klimatanpassa stadens särskilda boenden.

Agenda 2030

Fler vägar till en egen bostad

För oss är bostaden en mänsklig rättighet. I vårt Malmö har alla barn en egen bostad att komma hem till. Vi vill att staden ska erbjuda långsiktiga boenden till alla hemlösa barnfamiljer, oavsett om hemlösheten beror på fattigdom eller missbruk.

Den ökande hemlösheten är Malmös svåraste utmaning. Malmö har i dag ungefär 1 300 hemlösa barn, vilket är nästan 2 procent av alla Malmös barn. Dessa barn behöver ett värdigt, långsiktigt boende så att de kan fokusera på lek och skola och känna framtidstro.

För Miljöpartiet är bostaden en mänsklig rättighet. Bostaden är en förutsättning för att människor ska kunna skapa sig fria och självständiga liv. Malmö behöver fler nya bostäder som Malmöbor med olika ekonomiska förutsättningar har råd att bo i. Kommunen ska ta ansvar för att hemlösa barnfamiljer får ett långsiktigt boende, för att därifrån kunna ta sig vidare till ett eget hem. Vuxna med social problematik ska i större utsträckning erbjudas bostäder via den framgångsrika Bostad först-modellen. Vuxna hemlösa som saknar social problematik ska i första hand erbjudas plats på härbärgen.

Under våren 2019 började Malmös socialtjänst tillämpa en hårdare praxis. Barn som är hemlösa på grund av fattigdom erbjuds inte längre långsiktiga lösningar. Istället får hemlösa barnfamiljer bo en vecka i taget på dyra akutboenden som ofta ligger långt ifrån barnens skola. Vi anser att Malmö stad ska ta ansvar för att hemlösa barnfamiljer får långsiktiga boendelösningar, som genomgångslägenheter och övergångslägenheter, oavsett om orsaken till hemlöshet är social problematik eller fattigdom. Därför vill vi ge socialtjänsten möjlighet att erbjuda långsiktiga boendelösningar för alla hemlösa barn och barnfamiljer.

De fastighetsägare som har samarbetat med socialtjänsten kring övergångskontrakt är positiva till modellen. Den innebär att fastighetsägarna får stöd av kommunen med extra tillsyn under den första tiden. Därefter överläts kontraktet direkt till hyresgästen. En sådan modell sparar pengar åt kommunen, eftersom hyran är lägre än kostnaden för att låta den hemlösa familjen bo på hotell. Ett förstahandskontrakt ger samtidigt den trygghet och stabilitet i tillvaron som vi vet underlättar för möjligheten att också etablera sig på arbetsmarknaden. Vi vill därför öka samarbetet med fastighetsägare och byggherrar så att vi få fler hyresvärdar att acceptera försörjningsstöd som inkomst, antingen direkt eller via övergångskontrakt. Staden bör även återgå till att upphandla bostadsrätter för att säkerställa att kommunen har tillgång till sociala bostäder över hela staden.

Flera rapporter beskriver missförhållanden och ockerhyror i de privata akutboenden som Malmö stad använder. Staden måste ta kontroll över denna situation. För att få kontroll på kostnader och kvalitet så vill Miljöpartiet att staden utökar antalet akutboenden i egen regi.

Agenda 2030

Det bästa sättet att jobba mot hemlöshet är att förebygga den. I dag jobbar vissa delar av Malmös socialtjänst vräkningsförebyggande, medan andra inte gör det. Vi vill att det arbetet ska utökas till hela socialtjänsten. En annan viktig åtgärd är att ge Malmö stads bostadsrådgivning tillgång till tolkar. I dag kan många nyanlända familjer inte ta del av bostadsrådgivningens expertis eftersom de inte behärskar det svenska språket än.

Malmö har ett fantastiskt civilsamhälle med ett stort engagemang för de sårbara grupperna i vår stad. Men det är inte rimligt att de ideella organisationerna får ta över kommunens roll som det yttersta skydds nätet. Vi som samhälle och medmänniskor har en moralisk skyldighet att åtminstone säkerställa att alla Malmöbor har tak över huvudet och mat i magen. Det är en fråga om anständighet. Vi vill därför att arbetsmarknads- och socialnämnden i samråd med civilsamhället ser till att det finns härbärgesplatser både för unga vuxna och vuxna som motsvarar behovet.

Miljöpartiet vill också att tekniska nämnden skyndsamt identifierar mark som kommer att exploateras inom 10-15 år och upphandlar prefabricerade hus som går att uppföra på tillfälliga bygglov. Vi vill att hälften av dessa hyrs ut till studenter och hälften till strukturellt hemlösa familjer på fyra år långa kontrakt. Boendena bör spridas över hela staden och kan flyttas när det är dags för en permanent exploatering av marken. Byggtiden för de prefabricerade flerfamiljshusen är 7-9 månader. Vi anser också att Malbo-modellen bör utökas för att ge fler Malmöbor möjlighet till eget hem och egen försörjning.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att ta fram långsiktiga boendelösningar för socialt hemlösa och strukturellt hemlösa barnfamiljer.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka Bostad först-modellen.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka det vräkningsförebyggande arbetet till samtliga socialtjänstområden.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att stärka bostadsrådgivningen.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att säkerställa att det finns härbärgesplatser för både unga och vuxna som motsvarar behovet genom en överenskommelse (IOP) med aktörer från idéburen sektor.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att identifiera mark i staden som är tänkt för framtida exploatering, men som under en tioårsperiod kan användas för hemlöshetsboenden på tillfälliga bygglov.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att upphandla, uppföra och förvalta flyttbara prefabricerade flerfamiljshus.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att genom stärkt samverkan med fastighetsägarorganisationerna ta fram en modell för ett systematiskt arbete med övergångslägenheter i befintligt bestånd för hushåll med försörjningsstöd.

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att förvärva bostadsrätter för att upplåta till hemlösa.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** att utöka antalet kommunala akutboenden.

Frihet att välja sin framtid

Vi tror på människors förmåga och vilja att stå på egna ben. I dag saknar alltför många Malmöbor möjligheten att försörja sig själva och sina familjer. Miljöpartiet vill att Malmö satsar på utbildning och arbetsmarknadsinsatser så att fler får makt att bestämma över sina liv.

Att kunna försörja sig själv och sin familj innebär frihet att forma sin egen vardag och sin framtid. Det är en frihet vi vill att alla Malmöbor ska ha. Vi tror på människors inneboende kraft och vilja att stå på egna ben. Men i dag är det alltför många Malmöbor som inte hittar en väg in på arbetsmarknaden. Arbetslöshet slår hårt mot individer och familjer, med ökad risk för psykisk och fysisk ohälsa och sämre förutsättningar för barn att hitta sin plats i samhället. Kartläggningen av hedersrelaterat våld visar dessutom på starka samband mellan arbetslöshet och risk för hedersstrukturer i familjer, särskilt i de familjer där mamman står utanför arbetslivet.

Omvandlingen av Arbetsförmedlingen har slagit hårt mot Malmö. Risken är stor att försörjningsstödet kommer att öka kraftigt eftersom flera av de statliga arbetsmarknadsinsatserna för svaga och utsatta grupper har försvunnit eller bantas hårt. Därför finns det ett behov av att Malmö stad tar ett större ansvar. Malmö stad behöver pröva om staden kan vara en utförare av arbetsmarknadsåtgärder och få sina kostnader ersatta av staten. Vi vill se försök med sociala utfallskontrakt, där externa parter kan gå in med insatser för etablering och anställning, mot en senare återbetalning av en del av det insparade försörjningsstödet. Vi vill också att staden ger möjlighet till fler uppdragsutbildningar i samarbete med folkhögskolorna och yrkeshögskolorna, för att fler ska kunna få rätt kompetens och för att underlätta företagens kompetensförsörjning.

Allra längst till arbete har de som är nyast i landet. Malmö har en historia av att ta emot många nyanlända. Det är framförallt en styrka, något vi är stolta över och något som gör Malmö till dagens dynamiska och sprudlande stad. Vi vill att Malmö fortsätter att ta emot många nyanlända, men integrationen behöver fungera bättre.

Att fler nyanlända kvinnor får en egen försörjning är en viktig jämställdhetsfråga. Vägen till egenmakt har genom historien varit att kvinnor har en egen inkomst att rå över. Sysselsättningsgraden för nyanlända invandrare är generellt lägre än hos svenska medborgare, och kvinnorna är de som står längst från arbetsmarknaden. Miljöpartiet ser att nyanlända kvinnor som grupp har potential att snabbare komma ut på arbetsmarknaden med rätt insatser. Vi vill därför att studie- och yrkesvägledningen anammar ett tydligare genusperspektiv, så att uppmantran och vägledningen inte cementerar könsstereotypa yrkesval.

Kommunala arbetsmarknads- och utbildningsinsatser är bra verktyg för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande. En bra vuxenutbildning är nödvändig för att läsa in

Agenda 2030

enstaka betyg eller för att få behörighet till högre studier, medan insatser som talangprogram ger möjlighet till utbildning i ett bristyrke för den som har relevanta förmågor. Miljöpartiet ser ett fortsatt behov för kommunen att bedriva aktiva insatser för att stödja fler att komma i arbete. Det är viktigt att kombinera arbetsmarknads- och utbildningsinsatser så att varje individ får goda förutsättningar till en varaktig självförsörjning.

Svenska för invandrare, SFI, är ett viktigt redskap för att nyanlända personer ska komma in på arbetsmarknaden. För att SFI ska vara så effektivt som möjligt krävs det att utbildningen är flexibel och individanpassad. Till exempel ska individen kunna välja inriktning på utbildningen och studera på distans, med möjlighet att få stöd av lärare vid fysiska möten. Men vi vill också göra det möjligt för dem som ännu inte har fått en plats att använda väntetiden till att påbörja studier i svenska med hjälp av civilsamhället. Språkkaféer och språkstödande verksamhet på stadens mötesplatser är också ett bra komplement till ordinarie SFI-undervisning.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att stärka arbetsmarknadsinsatser och utbildningsinsatser riktade till nyanlända kvinnor.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka och utveckla de kommunala arbetsmarknadsinsatserna för att få fler i arbete.

Ett tryggt Malmö

Sämre hälsa, hopplöshet och kortare liv. Ojämligheten har ett oerhört högt pris för många Malmöbor. Vi vill att staden gör omfattande satsningar på förebyggande socialt arbete, särskilt för barn, unga och deras föräldrar.

Några av Sveriges mest utsatta områden finns i Malmö. De kännetecknas av trångboddhet, sämre hälsa, hög arbetslöshet och barnfattigdom. I dag varierar medellivslängden uppemot sju år beroende på var i staden personen bor. Dessa skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor måste utjämnas, och för det behövs ett långsiktigt och ihärdigt arbete.

Flera sociala problem har sin grund i samhällets ojämlikhet. Miljöpartiet anser att förebyggande socialt arbete är det bästa verktyget för att minska lidande, förebygga kriminalitet och ge makt till de Malmöbor som i dag inte har någon. Att förebygga social problematik, snarare än att bara åtgärda den, är ett humant och kostnadseffektivt sätt att arbeta med sociala frågor.

Miljöpartiet föreslår därför en omfattande satsning på förebyggande socialt arbete. Vi vill se fler fältarbetare som träffar utsatta barn och unga, och insatser för att fler ungdomar tidigt ska få hjälp att lämna missbruk eller ett kriminellt liv bakom sig. Antalet familjecentraler behöver ökas, bostadsrådgivningen och det vräkningsförebyggande måste förstärkas, föräldrastödskurser måste erbjudas de som har behov, och samtliga familjehemsplacerade barn måste få tillgång till Skolfam, en viktig insats som hjälper dem att klara sin skolgång.

Barn som inte får rätt stöd av samhället riskerar att fastna i kriminalitet. Det innebär stort lidande och kostnader för både samhället, andra människor och dem själva. Vi har de senaste åren sett en tragisk och djupt oroande utveckling där allt yngre barn rekryteras av den organiserade brottsligheten och lockas att begå grova brott. Denna utveckling får inte fortsätta, annars kommer fler liv att raseras och tilliten till samhället att undermineras.

Den kriminella verksamheten måste däremot möta samhällets samlade motstånd. Malmö stad måste arbeta i nära samverkan med Polismyndigheten, Tullverket, Skatteverket och Försäkringskassan för att slå ut den svarta ekonomin och den organiserade brottsligheten. Det får inte löna sig att vara kriminell i Malmö. Därför måste vi tillsammans med andra myndigheter använda alla medel som står till buds för att göra det svårt, dyrt och riskabelt att bedriva kriminell verksamhet i vår stad.

Papperslösa barn är extremt utsatta i vårt samhälle. Många papperslösa ungdomar utnyttjas hänsynslöst av de kriminella nätverken. Det är ett fruktansvärt faktum att

Agenda 2030

allt fler papperslösa barn och unga i vår stad i desperation säljer sex till cyniska och hänsynslösa sexköpare. FN:s barnkonvention är tydlig: varje barn har rätt till det som krävs för att utvecklas och växa upp tryggt, oavsett juridisk status. Miljöpartiet vill att Malmö ska fortsätta att stå upp för barnkonventionen och säkra de papperslösa barnens rätt till försörjningsstöd på samma villkor som andra barn. Vi har under många år slagits för att papperslösa barn ska ha rätt till en rimlig säkerhet, och att de ska kunna använda sin lagstadgade rätt att gå i skolan och få vård under den tid som de är i kommunen. Barn ska inte drabbas på grund av föräldrarnas handlingar.

Vi vill också att staden upprättar en överenskommelse med civila aktörer om att stödja särskilt utsatta grupper, som papperslösa barn eller tillståndssökande ungdomar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka det förebyggande socialarbetet.
- att ge **arbetsmarknad- och socialnämnden** i uppdrag att erbjuda alla familjehemsplacerade barn tillgång till Skolfam.

Makt över sitt liv

Malmös barn och unga ska få växa upp utan att begränsas av omgivningens förväntningar eller formas av destruktiva normer. Vi vill ge skolan, socialtjänsten och familjecentralerna bättre förutsättningar att förebygga, upptäcka och ingripa mot hedersförtryck.

Varje barn i Malmö har rätt att utvecklas i sin egen riktning, utan oro för omgivningens åsikter eller fördömanden. Vi vill att skolan ska vara en fristad där eleverna får verktyg att tryggt utveckla sina personligheter självständigt från hämmande könsroller och förväntningar. Då är det viktigt att skolans anställda har kompetens att kunna stötta barnen och ungdomarna. Miljöpartiet vill därför stärka kunskapen om normkritik och genusperspektiv hos lärarna.

I ett jämställt Malmö är det fullständigt oacceptabelt att delar av Malmös befolkning dagligen får sina mänskliga rättigheter kränkta och sina liv begränsade. Vi vill därför vidareutbilda personalen i skola, socialtjänst och på familjecentraler för att bättre kunna förebygga, reagera och ingripa mot hedersförtryck. Hederskartläggningen visar tydligt att unga människor som behöver söka vuxenvärldens stöd har mycket lättare att göra det hos skolans personal än hos socialtjänsten. Det är därför mycket viktigt att all personal i skolan har utbildats i att upptäcka misstänkt hedersförtryck och möta barnets behov av skydd. Elevhälsan möter och fångar upp en del av dessa ungdomar, men även den undervisande personalen behöver fortbildas i att känna igen misstänkt förtryck.

Sex- och samlevnadsundervisningen är framför allt till för att alla barn ska känna till sina rättigheter och vad sex och samlevnad innebär. I en hederskontext där myter om kropp och normer kring oskuld florerar, är det viktigt att unga personer får en bra och heltäckande undervisning kring sex och samlevnad. Men även utanför hederskontexter fostras både flickor och pojkar in i begränsande könsroller. Därför behöver sexualundervisningen utvecklas så att den inkluderar allt från olika könsnormer och samtycke, till sexuella trakasserier.

Vi vill stärka arbetet riktat mot män som utövar våld. Förebyggande insatser som samtalsbehandling kan hjälpa våldsutövare att bryta våldsamt beteende. Vi vill också att Malmö stad bedriver en försöksverksamhet med att få våldsutövande män att flytta från hemmet så att den eller de våldsutsatta kan bo kvar.

För de kvinnor som ändå tvingas lämna sina hem för att skydda sig själva och sina barn från en våldsam anhörig måste det finnas plats på ett skyddat boende tills hon kan hitta ett ordnat boende. Det arbete som kvinnojourerna i Malmö bedriver är avgörande för att kvinnor ska kunna lämna våldsamma män.

Agenda 2030

En grupp som är särskilt utsatta i Malmö är de kvinnor som verkar inom prostitution. Inte sällan är dessa kvinnor utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Det är mycket viktigt att samhället motverkar detta på alla plan, genom att lagföra sexköparna, hallickarna och människohandlarna och ge kvinnorna det stöd de behöver för att ta sig ur situationen. Här kan Malmö stad göra mer, dels genom myndighetsutövning, dels genom rådgivning, utbildning och stöd till de drabbade kvinnorna. Vi vill att kommunen stärker sitt arbete mot sexhandel.

I en situation där barn behöver bo på skyddat boende finns det en stor risk för att skolgången störs eller avbryts helt. Rätten till utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett barn och skapar stabilitet i en kaotisk tillvaro. Därför är det särskilt viktigt att säkerställa att barn som bor på skyddade boenden får anpassat stöd så att de inte halkar efter i skolan.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** och **grundskolenämnden** i uppdrag att säkerställa att all personal har relevant utbildning och kompetens för att förebygga, upptäcka och motverka hedersnormer och hedersförtryck.
- att ge **förskolenämnden, grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att arbeta med barns kroppsliga integritet, samt stärka sex- och samlevnadsundervisningen.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att stärka stödet till personer som lämnar en hederskontext eller våldsam relation och att tillgodose behovet av platser på skyddade boende.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** samt **miljönämnden** i uppdrag att stärka arbetet mot sexhandel.

Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter

Malmö ska vara en fördomsfri, tillgänglig och trygg stad för alla. Miljöpartiet vill att jämställdhetsperspektivet och feminism ska genomsyra alla Malmö stads verksamheter.

Alla Malmöbor ska ha tillgång till sin stad, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det gäller både möjligheten att fysiskt kunna ta sig runt i staden och ta del av dess utbud, och att kunna delta i stadens liv tryggt och säkert.

Ett av de största samhällsproblemen är de patriarkala strukturer som omger oss, och de begränsande könsroller som påverkar människor oavsett kön. Detta är negativa krafter som existerar i alla delar av samhället, i skolan, på arbetsplatsen och när biståndsbedömningar görs. Därför vill Miljöpartiet att Malmö stad hela tiden arbetar för att öka jämställdheten. Vi vill att genusperspektiv och normkritik stärks i alla stadens verksamheter. Miljöpartiet kommer fortsätta att verka för att jämställdhetsperspektivet och feminism genomsyrar Malmö.

Trots att vi i ett globalt perspektiv har kommit en bit på vägen så vet vi att många människor fortfarande straffas med hat och hot när de håller handen med sin partner, när de tar på sig klänning i skolan eller när de väljer omklädningsrum på badhuset. Det finns mycket kvar att göra för att Malmö ska vara en fördomsfri och trygg stad för alla, oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. En del i arbetet för ett mer inkluderande Malmö är en inkluderande stadsstruktur. Därför vill vi se fler könsneutrala toaletter och omklädningsrum på kommunala idrottsanläggningar. Malmö stad måste föregå med gott exempel som arbetsgivare och tillgodose att HBTQ-personer inte upplever sig diskriminerade eller på annat sätt exkluderade på sin arbetsplats. Vi vill därför att Malmö stad undersöker hur arbetsklimatet är för HBTQ-personer.

Att vara rädd för eller utsättas för rasism, diskriminering eller hatbrott är förödande för individens självbestämmande och skapar mycket lidande. Det antirasistiska och antidiskriminerande arbetet måste starta i tidig ålder. Skolan spelar en central roll för att förebygga rasism. Miljöpartiet har drivit igenom att all skolpersonal ska utbildas i antidiskriminering och normkritik.

I det antirasistiska arbetet är det viktigt att kommunen har ett nära samarbete med civilsamhället, men också olika aktörer och myndigheter inom området. Därför vill vi utreda förutsättningarna för ett kunskapscenter för att förebygga hatbrott tillsammans med polisen, Malmö universitet och civila aktörer, till exempel lokala organisationer som arbetar med antidiskriminering.

Agenda 2030

Att tillvarata människors förmågor är klokt utifrån både samhällsekonomin och folkhälsan. För oss är det viktigt att staden arbetar för att öka brukarnas självständighet och delaktighet. Att Malmö är fysiskt tillgänglig gör staden bättre för alla. Vi vill därför att Malmös gaturum tillgänglighetsanpassas, till exempel genom tillgängliga lekplatser, lägre trottoarkanter och fungerande ledstråk.

I alla tider har människor flyttat i hopp om en bättre framtid för sig och sina barn. Några generationer tillbaka flydde svenskar över Atlanten för att undkomma svält och fattigdom, men också religiöst förtryck och ofrihet. I dag flyr människor till Europa och söker skydd undan krig och förföljelse, svält och fattigdom, religiöst förtryck och ofrihet. För att förstå vår nutid behöver vi förstå vår historia. Därför har vi tagit initiativ till ett demokrati- och migrationsmuseum i Malmö. Vi vill att samarbetet med regeringen intensifieras under 2020 för att museet ska kunna öppna under mandatperioden.

Vi kan inte ta demokratin för given, den behöver ständigt värnas och försvaras. Delaktighet och transparens är två av demokratins grundpelare. Därför är det en viktig princip att Malmös politiska nämnder öppnar sina möten för allmänheten. Först då kan Malmöborna få inblick i den demokratiska processen, ställa frågor och utkräva ansvar. Dialogen med medborgarna är eftersatt och det saknas forum för delaktighet. Vi vill se en medborgarbudget, som bland annat innebär att Malmöborna får möjlighet att bestämma hur en del av kommunens budget ska användas. Invånarna blir då också delaktiga i genomförandet och sprider kunskap om den demokratiska processen.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att **samtliga nämnder** säkerställer att jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv genomsyrar den egna verksamheten samt motverkar diskriminering.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att successivt fortsätta utöka antalet könsneutrala toaletter och omklädningsrum på kommunala idrotts- och kulturanläggningar.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att genomföra en kartläggning av arbetsklimatet för HBTQ-personer i kommunens verksamheter.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utreda ett gemensamt kunskapscenter med polisen och Malmö universitet för att förebygga hatbrott.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att öppna upp sina nämndsammanträden för Malmöborna.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utforma modell för medborgarbudget som Malmö stad kan implementera.

Budget 2020 med plan för 2021 och 2022

Investering, finansiell leasing och lokalförhyrning

Nämnd ska planera och prioritera behovet av investeringar i relation till den investeringsram som beslutats för hela planeringsperioden. Ramen för budgetåret får inte överstigas utan beslut i kommunfullmäktige. Inför kommande års budgetar kommer tidsförskjutningar av enskilda investeringsobjekt att beaktas.

Före påbörjande av ett investeringsobjekt ska nämnd inhämta objektsgodkännande från kommunstyrelsen om den totala utgiften för objektet överstiger 15 miljoner kronor. Om totala utgiften för objektet överstiger 50 miljoner kronor ska kommunfullmäktige lämna objektsgodkännande.

I de fall uthyrande nämnd ansöker om objektsgodkännande för lokalinvestering ska dess framställning innefatta preliminär hyresberäkning och nämndsbeslut från förhyrande nämnd om att den ökade hyreskostnaden inryms i den förhyrande nämndens kommunbidrag.

Nämnd ska inhämta kommunstyrelsens tillstånd att finansiera köp av lös egendom med finansiell leasing om inköpsvärdet i leasingavtalet överstiger 15 miljoner kronor. För leasingavtal med lägre inköpsvärde ska samråd ske med kommunstyrelsens förvaltning.

Vid extern förhyrning av lokal ska förhyrande nämnd inhämta kommunstyrelsens tillstånd om hyreskostnaden under kontraktstiden överstiger 15 miljoner kronor. Med extern förhyrning menas all förhyrning som inte sker från annan nämnd i kommunen.

Tekniska nämnden och servicenämnden får sänkta investeringsramar med 15 procent. Lokalinvesteringarna behöver ses över med avseende på om de går att göras mindre kostsamma eller om de kan skjutas på framtiden. Vad avser tekniska nämnden så anser vi att underhåll av vägar och broar behöver minska. Med en modern grön trafikpolitik bör det behovet minska. Utöver det fastställs investeringsramarna i enlighet med plan.

Finansiellt mål

Kommunfullmäktiges finansiella mål är en hållbar ekonomisk utveckling. För att mäta graden av måluppfyllelse används tre indikatorer.

Kommunfullmäktigemål

Malmö stad ska ha en hållbar ekonomisk utveckling.

Indikatorer:

- Årets resultat ska uppgå till minst 0,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

- Räntebärande nettolån ska uppgå till högst 30 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Relationen mellan finansnetto samt avskrivningar och skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning skall följas.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag har budgeterats utifrån SKL:s prognos i november 2019. Därtill har 22 miljoner kronor i statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden budgeterats.

Index

Jämfört med budget 2019 har samtliga nämnders ramar räknats upp för ökade kostnader med 2,5 procent.

Effektiviseringar

Samtliga nämnder förutom grundskolenämnden åläggs att effektivisera sin verksamhet med 0,5 procent. Grundskolenämnden får endast 0,2 procent i effektivisering, då statsbidraget för jämlik skola begränsar möjligheten för kommunen att effektivisera inom skolan.

Demografi

För de nämnder där det finns ett direkt samband mellan befolkningsutveckling och resursåtgång har en demografieffekt beräknats. Beräkningarna utgår från den befolkningsprognos som tagits fram under våren 2019. Posten för hemlöshet har inte räknats upp med demografi. Totalt har nämndernas kommunbidrag förstärkts med 429 miljoner kronor för demografieffekter.

Bolag och kommunalförbund

Den totala ramen för bolag och kommunalförbund har schablonmässigt räknats upp för pris- och löneökningar. Den faktiska uppräknings fastställs slutligen i kommunstyrelsens nämndsbudget för 2020 och är i flera fall beroende av uppräknings utifrån olika avtal.

I budgeten ingår på samma sätt som i budget 2010 en förväntad effekt inom Malmö stadshus AB, där bolag som visar överskott balanserar underskott i andra bolag inom bolagskoncernen. Den budgeterade effekten av minskat behov av skattefinansiering uppgår oförändrat till 190 miljoner kronor.

Räntor och utdelningar

Finansiella intäkter och kostnader bygger på prognosen från delårsrapporter med hänsyn taget till budgeterade investeringsnivåer, försäljning och budgeterat resultat. Nettoeffekten av räntor är beräknat utifrån en oförändrad internränta om 3 procent.

Revisorskollegiet

Av den nya kommunallagen framgår tydligt att det är kommunfullmäktiges presidium, inte kommunstyrelsen, som ska bereda förslaget till budget för revisorskollegiet. I beräkningarna ingår det förslag till budgetram för 2020 för revisorskollegiet som bereds av kommunfullmäktiges presidium. Kommunstyrelsen tar dock inte för egen del ställning till budgetramen för revisorskollegiet.

Resultatutveckling

För 2020 budgeteras ett överskott om 104 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,5 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning. I planen för 2021–2022 har det budgeterade överskottet fastställts till 0,5 procent utifrån det finansiella målet.

Driftbudget 2020

<i>Tusentals kronor</i>						
	BAS 2019	Index	Demografi	Effektivisering	Satsning/ förändring	2020 års kommunbidrag
Kommunfullmäktige	25 227	631	0	-129	620	26 349
Revisorskollegiet*	12 271	307	0	-63	400	12 915
Valnämnd	1 481	37	0	-8	0	1 510
Överförmyndarnämnd	31 084	777	0	-159	-3 000	28 702
Kommunstyrelse	523 973	13 099	0	-2 685	-25 000	509 387
KS anslag till förfogande**	141 804	3 545	25 000	0	-4 200	166 149
Service-nämnd	-360 049	394	0	0	-2 000	-361 655
Service marksanering	50 000	0	0	0	0	50 000
Teknisk nämnd	942 798	23 570	0	-4 832	-26 300	935 236
Exploateringsvinster	-240 000	0	0	0	0	-240 000
Marksanering	60 000	0	0	0	0	60 000
Hamnanläggningar	-13 286	0	0	0	0	-13 286
Miljönämnd	68 081	1 702	0	-349	0	69 434
Stadsbyggnadsnämnd	90 938	2 273	0	-466	500	93 245
Bostadsanpassningsbidrag	25 395	635	0	0	0	26 030
Gymn.- och vuxenutbildn. nämnd	1 739 375	43 484	52 000	-9 174	2 000	1 827 685
Grundskolenämnd	4 593 384	114 835	229 500	-9 875	40 000	4 967 844
Förskolenämnd	2 909 590	72 740	-9 300	-14 865	0	2 958 165
Kulturnämnd	503 992	12 600	7 700	-2 621	0	521 671
Fritidsnämnd	562 456	14 061	10 915	-2 937	-5 000	579 495
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnd	3 099 903	77 498	14 490	-15 959	0	3 175 932
Funktionsstödsnämnd	1 959 999	49 000	21 149	-10 151	19 000	2 038 997
Arbetsmarknads- och socialnämnd	1 679 391	41 985	52 886	-8 871	43 500	1 808 891
Hemlöshet	451 842	11 296	7 623	-2 354	-18 919	449 488
Ekonomiskt bistånd	897 853	22 446	17 040	-4 687	40 000	972 652
Statsbidrag flyktingar	-160 000	0	0	0	0	-160 000
SUMMA NÄMNDERNA	19 597 502	506 915	429 003	-90 185	61 601	20 504 836
Skatter och generella statsbidrag	-20 552 394				-158 000	-20 710 394
Personalförsäkr/pensioner	367 720				0	367 720
Bolag/kommunalförbund	147 066	9 444			0	156 510
Räntor och utdelningar	-370 004				-65 000	-435 004
Gemensamma anlägg. och övrigt	12 249				0	12 249
SUMMA KOMMUNEN	-797 861	516 359	429 003	-90 185	-161 399	-104 083

* I beräkningarna ingår revisorskollegiets budget utifrån förslag från kommunfullmäktiges presidium.

** Den demografi som redovisas under KS anslag till förfogande avser teknisk nämnd och fritidsnämnd.

